

© Editura EIKON

București, Str. Smochinului nr. 8, sector 1,
cod poștal 014606, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNC SIS)

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN: 978-606-711-937-4

Tehnoredactor: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Geo Vasile

EPICA UNIVERSALIS

*Filoane narative
intramilenare*

E I K O N

București, 2018

Cuprins

PROLEGOMENE	5
<i>Adevărata libertate: cititul, nu scrisul...</i>	

AFRICA

JOHN MAXWELL COETZEE	
FOE.....	13
<i>Daniel Foe, fără sedimentele literaturii</i>	
TAYE SELASI	
ÎNAPOI ÎN GHANA	17
<i>Identitatea afropolitană</i>	
YASMINA KHADRA	
ATENTATUL	21
<i>Îndoctrinarea naște monștri</i>	
NAGHIB MAHFUZ	
O PLIMBARE PRIN PALAT	25
<i>Saga familiei Ahmad</i>	

AMERICA LATINĂ

PEDRO JUAN GUTIERRÉZ	
REGELE HAVANEI.....	31
<i>Sex și moarte la groapa de gunoi a Havanei</i>	
MARIO VARGAS LLOSA	
PARADISUL DE DUPĂ COLȚ	34
<i>Materialism dominant vs culorile iubirii și morții</i>	

MĂTUȘA JULIA ȘI CONDEIERUL	39
<i>Telenovela, geniul epic și impostura</i>	
ISABEL ALLENDE	42
<i>Iubirea, mai presus de orice prejudecată</i>	
GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ	46
<i>POVESTEA TÂRFELOR MELE TRISTE</i>	
<i>De la amorul tarifat la iubirea sfielnică</i>	
ADIO PATRIARHULUI LITERATURII LATINO-AMERICANE	50

AUSTRALIA

M. L. STEDMAN	57
<i>LUMINA DINTRE OCEANE</i>	
<i>Lucy, un dar al luminii divine</i>	

CHINA

MO YAN	63
<i>BROAȘTE</i>	
<i>Metamorfoze și ispășiri</i>	

EUROPA

OSCAR WILDE	71
<i>DE PROFUNDIS</i>	
<i>„Gross Indecency”</i>	

ALASDAIR GRAY	74
<i>BĂTRÂNII ÎNDRĂGOSTIȚI</i>	
<i>Condamnarea lui Socrate</i>	
SALMAN RUSHDIE	78
<i>PĂMÂNTUL DE SUB TĂLPILE EI</i>	
<i>O sinteză a filoanelor narative</i>	
LUKA ȘI FOCUL VIETȚII	83
<i>Un Prospero al magiei epice</i>	
MARY CHAMBERLAIN	86
<i>CROITOREASA DE LA DACHAU</i>	
<i>Războiul Adei Vaughan</i>	
JEANNETTE WINTERSON	89
<i>O PARANTEZĂ ÎN TIMP</i>	
<i>Încă un roman după piesele lui Shakespeare</i>	
KAZUO ISHIGURO	92
<i>CINCI POVEȘTI DESPRE MUZICĂ ȘI AMURG</i>	
<i>Crepuscul, sfârșit și început de drum</i>	
LISA STRØME	98
<i>FATA CU FRAGI</i>	
<i>Misterul numit Edvard Munch</i>	
IAN McEWAN	101
<i>COAJĂ DE NUCĂ</i>	
<i>Crimă relatată prin hūbloul sacului amniotic</i>	
ROY LEWIS	104
<i>CUM L-AM MÂNCAT PE TATA</i>	
<i>Laburiști și conservatori în pleistocenul de mijloc</i>	

STUART MACBRIDE

GRANITUL RECE 107

Un polițier feroce

JOSEPH ROTH

IOV 110

Cartea lui Iov în cheie postmodernă

MILAN KUNDERA

CARTEA RÂSULUI ȘI A UITĂRII 113

Variațiuni prin lentila unei lacrimi

JENS CHRISTIAN GRØNDAHL

PIAZZA BUCAREST 117

Prețul libertății

MIKKEL BIRKEGAARD

BIBLIOTECA UMBRELOR 121

O realitate paralelă: lectores & receptori

SOFI OKSANEN

VACILE LUI STALIN 124

Anna cea fără de țară

JEAN D'ORMESSON

POVEȘTEA JIDOVULUI RĂTĂCITOR 127

Ahasverus, carnavalul măștilor epice

ANDREI MAKINE

PATRIA LOCOTENENTULUI SHREIBER 132

Călătorie la capătul și în contra uitării

CHRISTINE ANGOT

O iubire imposibilă 136

Autoficțiune cu tentă socială și rasială

PASCAL BRUCKNER

CARE DINTRE NOI L-A NĂSCOCIT PE CELĂLALT 139

Melancolicul Luc și desfrânatul Gabriel

PATRICK MODIANO

ÎN CAFENEUA TINEREȚII PIERDUTE 143

De cine fuge Louki ?

CĂLĂTORIE DE NUNTĂ 147

Vis adevărat sau „falsă realitate”

IRÈNE NÉMIROVSKI

DUȘMANCA. BALUL 150

Ravagiile egolatriei și arivismului

IRINA TEODORESCU

BLESTEMUL TÂLHARULUI MUSTĂCIOȘ 154

Capriciile destinului... la porțile orientului

ADRIEN BOSC

CONSTELLATION 157

Avionul prăbușit, un palimpsest de povești

HERTA MÜLLER

ÎNCĂ DE PE-ATUNCI VULPEA ERA VÂNĂTORUL 161

Romanul, colaj de fragmente explodate

LEAGĂNUL RESPIRAȚIEI 165

Oskar Pastior, alias Leopold

NIKOS KAZANTZAKIS

SĂRĂCUȚUL LUI DUMNEZEU 169

Francisc din Assisi, alesul lui Dumnezeu

COLM TÓIBIN

TESTAMENTUL MARIEI 173

Fiule, iată mama ta !

DINO BUZZATI

CELE MAI FRUMOASE POVESTIRI177

Miracolul negativ

GIUSEPPE BERTO

RĂUL ASCUNS.....182

Răul peren, istoric, cosmic

MARGARET MAZZANTINI

VENIT PE LUME186

Sarajevo, mon amour

SPLENDOARE.....190

Amorul gay în stil italian

NIMENI NU SE SALVEAZĂ SINGUR195

Personae separatae

UMBERTO ECO

CIMITIRUL DIN PRAGA.....199

Jurnalul intim al unui personaj deviant

MISTERIOASA FLACĂRĂ A REGINEI LOANA.....203

Căderea în timp sau memoria de hârtie

CESARE PAVESE

FEMEI SINGURE.....207

Între două simboluri: Clelia și Rosetta

ALESSANDRO BARICCO

MR.GWIN211

În căutarea identității pierdute

EMAUS

Pierderea inocenței.....215

TIZIANO SCARPA

Stabat Mater219

Cecilia vs Vivaldi

CLAUDIO MAGRIS

CĂLĂTORIE NESFÂRȘITĂ.....223

Călătorie inițiatică

LA VOIA ÎNTÂMPLĂRII226

Romanul cu o sută de voci

NICCOLO' AMMANITI

CUM VREA DUMNEZEU230

Tată și fiu

J. BERNLEF

NĂLUCIRI234

Jocul cu identități false

PAWEŁ HUELLE

ERAM SINGUR ȘI FERICIT238

Polonia la răscruce de veacuri, povestiri

MERCEDES-BENZ. DIN SCRISORILE CĂTRE HRABAL.....243

Despre orașul liber Danzig, atunci și acum

RUI ZINK

CITITORUL DIN PEȘTERĂ246

Adevărata libertate: lectura, nu scrisul !!!

JOSÉ SARAMAGO

ANUL MORȚII LUI RICARDO REIS251

Identitate portugheză, obsesie și estetică

ESEU DESPRE ORBIRE255

Orbirea, pandemia horror, alegoria sfârșitului

DUMITRU ȚEPENEAG

PONT DES ARTS.....260

Pastenague, un palimpsest franco-român

CELA VARLAM

MUȘCÂND DIN MOARTE CA DIN CIOCOLATĂ268

Inimi secționate de ghilotina istoriei

FILIP FLORIAN

TOATE BUFNIȚELE.....273

Viața interioară, palpabilul, invizibilul

GHEORGHE CRĂCIUN

SAU INTERMITENȚELE EXISTENȚEI279

FEMEI ALBASTRE

FLORIN ȘLAPAC

JUCĂRIA284

Thanatos carnavalesc

FĂRĂ PERECHE.....289

Onirodemonologica

ALBERTO VÁSQUEZ-FIGUEROA.....296

Ultima misiune

MARIA DUENAS

DE LA CĂDERE LIBERĂ LA RENĂȘTERE.....299

ORHAN PAMUK

VIAȚA CEA NOUĂ.....303

Osman și Canan, în căutarea luminii unei alte vieți

ISRAEL

ESHKOL NEVO

TREI ETAJE.....309

Ispășire și speranță

JAPONIA

YASUNARI KAWABATA

FRUMOASELE ADORMITE.....317

Estetica voyeurismului

IUBIREA, LOTUS ÎNFLORIT ÎN FLĂCĂRI

LACUL.....326

Despre ambiguitate sau frumusețea nelumească

YUKIO MISHIMA

CAI ÎN GALOP.....331

Sinucidere în bătaia „vântului divin”

CONFESIUNILE UNEI MĂȘTI.....335

Morbiditate, cruzime, estetism

AKIRA YOSHIMURA

NAUFRAGII.....339

Moartea roșie

JUNKIRO TANIZAKI

JURNALUL UNUI BĂTRÂN NEBUN.....342

O ultimă și unică dorință

RUSIA

VASIL GROSSMAN

PANTA RHEI347

Sub zodia tragicului

STATELE UNITE ALE AMERICII

EDGAR ALLAN POE

MASCA MORȚII ROȘII. SCHIȚE, NUVELE, POVESTIRI355

Detectivul abisurilor sufletești

ERNEST HEMINGWAY

PUHOAIELE PRIMĂVERII359

Dreptul fiecăruia la un nou început

JOYCE CAROL OATES

APA NEAGRĂ363

Cu sufletul la gură

JEANNE KALOGRIDIS

EU, MONA LISA366

Intrigă, iubire și sânge la curtea lui Lorenzo de' Medici

PAUL AUSTER

CARTEA ILUZIILOR370

Proiect și trop al apocalipsei planetare

ÎN ȚARA ULTIMELOR LUCRURI376

Rescrierea infernului dantesc

Geo Vasile

italienist, critic și istoric literar, poet

De același autor:

Volume de istorie și critică literară (2001-2018):

- Proza românească între milenii. Dicționar de autori, 2001
- Lumina în 80 de cărți. Dicționar de literatură străină, București, Editura Libra, 2003
- Romanul sau viața. Prozatori europeni, București, Editura MLR, 2007
- Epica analitică, personaje în filigran (2008)
- De veghe în lanul de proză. De la Mircea Eliade la Mircea Cărtărescu, Ed. Lumen, 2009
- Confluențe letterarie italo-romene. Confluențe literare italo-române, Poggio Reale, Edizioni del Poggio, 2009, 312 p.
- Profili letterari italo-romeni. Profiluri literare italo-române, Iași, Editura PrincepsEdit, 2010, 456 p.
- Poezie română contemporană. Mărci Stilistice, Iași, Editura Junimea, 2010, 184 p.
- Europa în cincizeci de romane (Iași, Editura Institut European, 2010, 284 p.
- Fără menajamente. Critici, istorici literari și esești români, Iași, Institutul European, 2012, 223 p.
- Lecturi în filigran. Prozatori români de raftul întâi, București, EuroPress, 215 p., 2017, cu o postfață a autorului
- Poeți reprezentativi ai postmodernității. De la Plumb (George Bacovia) la Gustul cireșelor (Ștefan Manasia), București, Editura Eikon, 2018, 303 p.

Poezie originală (2001-2017)

- Nimfe&Kimere. Ninfe&Kimere, în română și italiană, debut, PrincepsEdit, Iași 2010
- Psycho@terra.pia, în română și italiană, Edizioni Lietocolle, Faloppio, Como, 2012
- Poezii cu efect sigur. Poesie ad effetto sicuro, ediție bilingvă, Ed. Ispirescu 2014
- Scurtcircuit. Cortocircuito, versi, edizione bilingue, Edizioni del Poggio, 2015
- Hotelul Argonauților. Albergo degli argonauti, Charmides, 2016
- Sistola clipei, Sistole dell'istante, Ed. Grinta, 2017
- Evagatio mentis, ediție bilingvă, Edizioni Aracne, Roma, 2017
- Inna. Viața&Opera. Inna.Vita&Opere, Edizioni Aracne, 2018..

JOHN MAXWELL COETZEE

FOE

Daniel Foe, fără sedimentele literaturii

John Maxwell Coetzee (n. 1940, Cape Town) își trage obârșia dintr-o familie afrikaaner. Studiile și le-a desăvârșit între Africa de Sud, Anglia și Statele Unite de unde a fost expulzat ca urmare a participării la protestele împotriva războiului din Vietnam. În 1974 își publică primul roman, *Dusklands*, cărui îi urmează multe cărți despre realitățile din Africa de Sud în vremea a ceea ce s-a numit *apartheid*.

El se dedică carierei universitare, iar în 2003 i se decernează Premiul Nobel pentru literatură. În prezent trăiește și predă în Australia.

Sincer vorbind, impresia ce-o lasă lectura romanului *Foe* (Humanitas Fiction, traducere impecabilă din limba engleză de Irina Horea, 2016, 216 p.) e cea a unei succesiuni sterpe și aride de fapte, obiecte și senzații. Cititorii gurmanzi, amatori de epic cu ingrediente senzoriale și lovituri de teatru, vor rămâne dezamăgiți, asemeni protagonistei însăși, Susan Barton.

Prezentarea versiunii feminine a celebrului personaj Robinson Crusoe – Cruso, cum este numit în această rescriere a nu mai puțin celebrei povestiri, este amprentată de cel mai crud realism imaginabil. Revizitarea – mai bine zis rememorarea obiectivă – a insulei naufragiului este departe de a fi imaginea grădinii tropicale-luxuriante, de floră și faună, aproape prietenoase, unde omul își poate regăsi statutul său de *bon sauvage*, alături de Vineri, prelungire a naturii leale și îmblânzite. Insula pe care nimerește Susan, după ce s-a salvat de pe ambarcațiunea scufundată, înotând cu frica în suflet în valurile oceanului și apoi fiind

pescuită la țarm și cărată mai mult moartă decât vie de către alt Vineri la ciudatul sălaș al stăpânului său, Cruso, este ambianța dezolării aspre, crunte, ce rimează perfect cu toposul narațiunii ce va urma să se depeze în acele locuri, lipsite de păduri și adăposturi, extrem de sărace, inclusiv în privința resurselor de supraviețuire.

Relațiile umane încercate de Susan cu cei doi locuitori ai insulei, Cruso și Vineri, reflectă această ariditate cvasi ostilă a mediului natural. Dacă Vineri nu poate vorbi, dat fiind că e un aborigin african după toate aparențele, și-n plus un sclav căruia traficantii de carne vie îi tăiaseră limba, Cruso se limitează în a socializa cu femeia la minimum indispensabil. Eforturile lui rămân cam aceleași: asigurarea hranei zilnice și proiectul de terasare a pantelor învecinate cu marea. Cruso continuă în chip sisific să mute din loc pietre și bolovani, fără a semăna ceva, căci nu dispune nici de unelte, fie ele și rudimentare, nici de semințe. Proiectul este menit din start, bineînțeles, să rămână inutil.

Sterilitatea cvasi selenară a solului se transmite narațiunii înșelând așteptările cititorului care, printr-un paradox literar, se așteaptă la aventurile știute din cartea lui Defoe, la recontextualizarea acelei trame suculent-aventuroase. Dar vai, nimic din toate astea în *Foe* căci, Coetzee, spre deosebire de Daniel Defoe, nu scrie din motive de marketing economic... Așadar, pare că filonul principal al acestei rescrieri a unui roman celebru, rescriere inspirată din căutarea unui adevăr necosmetizat, este tensiunea dintre cele două nivele narrative, cel al jurnalului realist, nud, al lui Susan Barton, sublimat de mutismul lui Vineri, și cel al romanului.... profesionistului ficțiunii Daniel Defoe.

Raportul celor două polarități se relevă mereu în cumpănă, între aceste două extreme, întrucât punctul de vedere prevalent este cel al lui Susan Barton, adică al aderării la realitatea necontrafăcută, dar fără să se declare nicicând în conflict deschis. Susan este fascinată de "dușmanul" său *foe*, așa cum suna prenumele romancierului înainte de a fi fost înobilat cu cea particulă *De*, și care înseamnă tocmai "rival, dusman", fermecată fiind de abilitatea creativă a autorului de *fiction* în sensul original al termenului, de născociri, de povești, în fond.

Arida și neatrăcioasă proză a lui Susan Barton, protagonist-narator,

se oferă cititorului drept o mărturie factuală. Fapt e că în peregrinările sale împreună cu Vineri, ea nu-l abandonează pe acesta, nici după ce sunt salvați și restituiți lumii civilizate la Londra de o navă ce va să treacă întâmplător prin dreptul insulei naufragiilor. Milă, gratitudine, sacrificiu? În tot acest timp Coetzee rămâne consecvent nivelului zero al narațiunii pure, amestecând în creuzetul artei maximum de realitate și minimum de fantezie.

Peste această rescriere, ce ar semăna în parte cu o operă de restaurare, menită să elibereze povestea de crustele și sedimentele literaturii, restituindu-i patina originală fără artificii, se suprapune încă o operație metaforică, ce aduce atingere multor teme specifice cărților lui Coetzee. Vineri, la nivelul subtextual, ar reprezenta personificarea condiției de intimă supunere, nu numai a Adevărului, ci și a ținutului din care provine precum și statutului său de ființă a naturii, de rous-seaulian bon sauvage, aflat între inocență și suspiciune. Condamnarea sa la mutism ar întrupa astfel imposibilitatea să vorbească celorlalți, lumii din afara lui, să-și mărturisească propria condiție, să-și dezvăluie propriile origini, fără intervenția de mediere impusă de cultura păturilor dominatoare ce îmbracă hainele lui Susan Barton, "stăpâna" ce i se substituise lui Cruso (mort pe vaporul ce-i aducea spre Anglia), chiar dacă protectoare și plină de bunăvoință. Indolența și resemnarea lui Vineri, confruntat cu imposibilitatea de a comunica cu lumea exterioară, capătă valoare de simbol absolut, găsindu-și o posibilitate de evadare într-un fel de nebunie: un dans autist pe o melodie monotonă de flaut, găsit în casa lui Defoe din Londra, ce-i conferă o oarecare licărire de expresivitate.

Toate aceste sugestii se materializează într-un text de o simplitate absolută, atât ca relatare, cât și ca urzeală sau stil, profund enigmatic, precum coloșii de piatră din insula Paștelui, de pildă: statici și indes-cifrabili totodată, fățuiți de stihii și milenii și misterioși în neclintirea lor.

Rezultatul: o lectură aspră și dificilă ce adesea îmboldește lectorul să se întrebe dacă mai are sens să dea pagina în căutarea zadarnică a unui sens al narațiunii ce se sfârșește fără ca *Foe* (Daniel Defoe), găsit

la Londra, să producă opera pretinsă de Susan; povestea sa nu va fi nicicând povestită.

Lectura romanului *Foe* generează întrebări asupra rolului scriitorului și a comportamentului său față de narațiunea istorică. A scrie despre fapte ce s-au întâmplat cu adevărat, reelaborarea lor înseamnă deja o trădare. Așa se explică faptul că Susan suferă atunci când Defoe acceptă extrem de sceptic paginile ei de jurnal brut, ce nu lasă loc ficțiunii. În romanul *Adam Bede*, George Eliot, confruntându-se cu natura narațiunii, conchide: *"Falsehood is so easy, truth is so difficult"*.

TAYE SELASI

ÎNAPOI ÎN GHANA

Identitatea afropolitană

Debutul narativ al scriitoarei afro-britanice Taiye Selasi, reprezentat de romanul *„Înapoi în Ghana”*, Polirom, 2015, 344 p., tradus excepțional din limba engleză de Iuliana Dumitru, este prin ineditul său o surpriză pentru publicul românesc. Povestea începe pe continentul african, unde revine ciclic, după o lungă odisee a personajelor în SUA și Europa. Se pornește de la întemeierea unei familii ce se va regăsi în final la căpătâiul tatălui mort. Ghemul epic se deapănă în trei timpi, alternând frenetic prezentul și trecutul cu o seamă de tușe autobiografice.

Autoarea, prin însăși viața ei, conturează o aventuroasă mapă geografică: născută la Londra, a fost crescută în SUA de un tată ghanez și de o mamă nigeriană și locuiește în prezent la Roma. Taiye Selasi descrie un univers complex al familiei contemporane cosmopolite, ilustrând galopantul proces de globalizare ce îi constrânge pe indivizi să își revizuiască propriul sentiment de apartenență. Devenind cetățeni ai lumii, eroii romanului își construiesc din mers relația cu locurile în care optează să trăiască. Tânăra autoare are deja un stil inconfundabil, poetic și realist, concentrat și introspectiv, pointilist am zice, care se ramifică într-o structură arhitectonică complexă. Este vorba de o narație ce trebuie gustată în doze mici, fără grabă, pentru a înțelege inclusiv acuratețea și bogăția detaliilor, a sentimentelor, a portretizării personajelor.

Așadar, vom parcurge povestea unei familii de origine africană ai cărei întemeietori sunt Kweku Sai și Folasadé (Fola) Savage, doi

studenți africani emigrați în SUA. Kweku Sai va deveni un chirurg de excepție, extrem de apreciat la Brigham Hospital din Boston, „un geniu risipitor” cum spune autoarea, și care alături de soția sa, Fola, pune umărul la edificarea unui viitor pentru ei și cei patru copii ai lor: Olu – băiatul cel mai mare ce va deveni medic asemenea tatălui, și gemenii Taiwo – fata ce-și va complica singură viața, și Kehinde – fratele ei artist. Ultimul copil, Sadie, este mezina care cade în capcana bulimiei.

Un incident întâmplat – moartea unei bogate paciente albe, pentru care doctorul Sai este acuzat pe nedrept, spulberă speranțele și elanul cuplului afro-american, care se va destrăma. Fola va rămâne singură, alături de fiii săi, încercând să perpetueze ceea ce fusese odinioară o familie. Va interveni însă neprevăzutul, se vor ivi greutăți, iar Fola își va vedea copiii risipindu-se care încotro, fiecare dintre ei marcat de răni sângerânde, fiecare preocupat să-și construiască un viitor propriu, ne-maiștiind unul de celălalt, fiecare cât mai departe de casa părintească.

Kweku, tatăl ce părăsise domiciliul conjugal fără a spune nimic nimănui, după procesarea imensei drame, se va întoarce de unul singur în Ghana. Apoi își va face o nouă soție, Ama. Chiar dacă o iubește încă pe Fola, este torturat, în plan afectiv, de risipirea fiilor și despărțirea de aceștia.

Începutul romanului, cu scena infarctului, este un eșantion semnificativ al structurii narațiunii: „*Kweku moare desculț într-o duminică, înainte de revărsatul zorilor, iar papucii așteaptă la ușa dormitorului precum câinii...*” După 16 ani de la revenirea lui în Ghana, iață-l „*înțins cu fața la pământ, surâzând*”, el cel „*născut în pulbere, mort în mijlocul ierbii*”. Un început plin de frumusețe, de moarte, de fragilitate, ca o picătură de rouă, pe fondul unei Ghane fertile, fragede, verzi. Din acest punct porcede restituirea filonului epic prin *flashback*-uri, răsfângeri ale vieților fiecăruia dintre protagoniști, precum și ale punctelor de vedere proprii asupra lor și a familiei, până la momentul reunirii familiei în Ghana, la funeraliile tatălui.

Inadecvarea le dă târcoale și îi chinuie pe Fola și fiii acesteia, cu toate că sunt născuți în SUA și au crescut în spiritul culturii americane, devenind ceea ce se numește, într-un termen ad-hoc, afropolitani.

Plecarea dintre ei duce cu sine un bagaj de experiențe ce i-a personalizat: Olu – tristețea, Taiwo – tensiunea, Kehinde – absența, Sadie – zbuciumul.

Taiye Selasi pare să-și fi transcris în carte propria experiență de viață, fără a izbuti să o facă să devină acel ceva diferit de sine. Doar astfel ar fi conferit personajului ficțiunii o viață proprie și totodată autorului (ei înseși) necesara absență de tip flaubertian. În ciuda acestei impresii de subiectivitate pregnantă, autoarea a știut să regizeze cu prestanță parcursul narativ, relevat încă din fraza de început, bătând monedă pe tema identității afropolitane, a rădăcinilor ce îngăduie plecarea fără a te pierde, de vreme ce aparții oricărui loc din lume. Acesta este marele merit al romanului, mai prețios chiar decât scriitura.

În intervalul celor două zile dintre vestea decesului și reunirea familiei la Accra pentru pomenirea celui dispărut, Taiye Selasi ne călăuzește în reconstituirea unui *remember* afectiv, prin procedeul reprezentării unor scene din trecut al vieții familiei, ca și cum s-ar petrece într-un prezent continuu: astfel, cuvintele devin instrumentarul unei lente sondări a tramelor relaționărilor personajelor, a labirintului interior.

Nedreptatea ce i s-a făcut chirurgului Kweku nu i-a frânt doar propriul drum în viață și carieră, ci a lăsat urme indelebile în existența fiecărui membru al familiei. Mai ales asupra fiilor, care, crescuți și afirmați în lumea largă, sunt legați între ei de felurite forme ale aceleiași dureri. Astfel, Olu, fire aparent impenetrabilă, fiul cel mai mare și cel mai apropiat de mamă, va călca pe urmele tatălui său, devenind medic. Cei doi geniali gemeni, Taiwo, fata de o misterioasă frumusețe tulburătoare, și Kehinde, dotat cu o sensibilitate rară și calități artistice, după despărțirea părinților vor avea parte de o atroce inițiere sexuală în Africa. Acest eveniment dramatic le va marca pentru totdeauna existența și relația cu ei înșiși și lumea.

Prin romanul „*Înapoi în Ghana*”, Selasi acreditează o narațiune gravă, sub zodia realismului unor teme fierbinți, de extremă actualitate, amintindu-ne prin miile sale tușe și nuanțe că ceea ce ne modelează parcursurile vieții sunt chiar lucrurile mărunte, cele ce de obicei ne